

The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif

Alena Šindelářová

Tématem diplomové práce *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif* (Aspekty dvojjazyčnosti v narativních dílech egyptské autorky 'Ahdāf Suwēf) je literární tvorba jedné z nejvýznamnějších současných arabských, anglicky píšících, autorek. Základním metodologickým východiskem není feministický přístup k literární látce, nýbrž hledání aspektů objektivně vymezujících jazykový a kulturní rámec národní literatury.

V první kapitole se diplomantka zabývá nejen osobností a životními osudy 'Ahdāf Suwēf, ale i jejím uměleckým vývojem a charakteristikou její narativní tvorby. Zde se objevují kořeny hybridního zaměření autorčiny literární tvorby, které vychází z multikulturního vnímání reality. Rodinné zázemí a dlouhodobý pobyt ve Velké Británii ovlivnily 'Ahdāf Suwēf do té míry, že se anglická kultura stala přirozeným paralelním kulturním rámcem, v němž autorka našla další rozměr své osobní a umělecké identity.

Druhá kapitola je věnována problematice postkoloniálního myšlení, které představuje součást teoretických názorů na postmoderní literární tvorbu. Termín postkolonialismus je základem pro pochopení řady postojů 'Ahdāf Suwēf k otázkám jazyka a sémantického obsahu svých narativních děl. Politické a historické souvislosti literárního vývoje v muslimském světě reflektuje autorka prostřednictvím svého přístupu k řadě renomovaných studií, k nimž patří i dílo Edwarda Saida *Orientalism*.

Třetí kapitola zahrnuje analýzu kulturních a historických aspektů britsko-egyptských vztahů, které výrazně ovlivnily intelektuální vývoj 'Ahdāf Suwēf a také způsob, jakým autorka zpracovává témata svých narativních textů. Britsko-egyptské vztahy jsou dosud předmětem velmi živých diskusí mezi oběma národy; skrývají v sobě nejen určité napětí, ale i nostalgii a pocit sdílení společných hodnot.

Ve čtvrté kapitole se diplomantka zaměřuje na otázku relevantnosti anglického jazyka jako výrazového prostředku literární tvorby autorky, která ač není rodilou mluvčí, se s tímto jazykem a jeho kulturou plně ztotožňuje. Dvojjazyčností jsou dány možnosti hledání identity, z níž vyrůstá hybridní podoba postmoderního narativního textu. Především citované studie *M. Bachtina* umožňují pochopit smysl literárního dialogu mezi různými jazyky a kulturami.

Vyústěním diplomové práce je kapitola obsahující literární analýzu narativních děl 'Ahdāf Suwēf. Správnost teoretických východisek se projevuje ve formální i obsahové stránce uměleckých textů, jejichž hybridní charakter vychází ze silného vlivu arabské frazeologie a idiomatické kompoziční výstavbu anglicky psaného narativního díla. Obraz vzájemného poznávání odlišných kultur, prolínání hodnotových systémů, bohatých multikulturních vztahů a rozdvojené identity literárních postav představuje estetický a ideový základ sémantického obsahu povídek a románů této současné egyptské autorky.

Diplomová práce *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soueif* je založena na binárním konceptu srovnání dvou světů. Vedle základní geograficky vymezené dvojice Egypt a Velká Británie se zde objevuje Evropa, potažmo Západ, a Východ (Orient). Další dvojice tvoří autor – čtenář, žena – muž, život – literatura, anglická literatura – arabská

literatura, nacionalismus – vlastenectví, anglická muslimská identita – arabská muslimská identita, integrace – dezintegrace, svoboda – útlak, anglická kultura – anglická okupace, realita – představa/sen, mládí – dospělost a řada dalších.

Otázky, podněty a připomínky

1. Navrhuji rozšířit kapitolu literární analýzy o další narativní díla *'Ahdāf Suwēf*.
2. Domnívám se, že zajímavý pohled na tvorbu *'Ahdāf Suwēf* by přineslo hledání autobiografických prvků v analyzovaných narativních textech.
3. Diplomovou práci by mohlo obohatit také srovnání typu literárních postav v dílech anglicky píšících arabských autorů s literárními typy anglicky píšících indických, popř. jiných, autorů.
4. Součástí dalšího badatelského projektu by měla být otázka, jaké místo zaujímá *'Ahdāf Suwēf* mezi současnými egyptskými literárními tvůrci.

Diplomová práce **Aleny Šindelářové** *The Aspects of Bilingualism in the Literary Works of Ahdaf Soudit* (Aspekty dvojjazyčnosti v narativních dílech egyptské autorky *'Ahdāf Suwēf*) je hodnotnou původní studií, která vychází ze znalosti reprezentativního souboru pramenů a odborné literatury. Lze ji pokládat za přínosný text rozšiřující dosavadní stav poznání anglicky psané arabské literatury. Navrhuji hodnocení známkou „výborně“.

V Praze, 22. 5. 2008

PhDr. František Ondráš, PhD.